

На основу члана 11. став 4. Закона о заштити ваздуха („Службени гласник РС”, број 36/09) и члана 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05 и 71/05 – исправка и 101/07, 65/08 и 16/11),

Влада доноси

УРЕДБУ

о утврђивању Програма контроле квалитета ваздуха у државној мрежи

"Службени гласник РС", број 58 од 5. августа 2011.

Члан 1.

Овом уредбом утврђује се Програм контроле квалитета ваздуха у државној мрежи, који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни део.

Члан 2.

Програмом из члана 1. ове уредбе одређује се број и распоред мерних станица и/или мерних места у одређеним зонама и агломерацијама, као и обим, врста и учесталост мерења нивоа загађујућих материја у ваздуху, на нивоу Републике Србије.

Члан 3.

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

05 број 110-5965/2011

У Београду, 29. јула 2011. године

Влада

Председник,

др **Мирко Цветковић**, с.р.

ПРОГРАМ

КОНТРОЛЕ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА У ДРЖАВНОЈ МРЕЖИ

Државна мрежа мерних станица и/или мерних места (у даљем тексту: државна мрежа), у складу са законом којим се уређује заштита ваздуха, се успоставља у сврху мерења регионалног и прекограничног атмосферског преноса загађујућих материја у ваздуху и аероседиментима у оквиру међународних обавеза, квалитета ваздуха у насељима, индустријским и ненасељеним подручјима, квалитета ваздуха у заштићеним природним добрима и заштићеној околини непокретних

културних добара, квалитета ваздуха у подручјима под утицајем одређених извора загађивања, укључујући покретне изворе и алергеног полена.

Контрола квалитета ваздуха у државној мрежи врши се у оквиру мреже метеоролошких станица, мреже урбаних станица за мерење нивоа загађујућих материја у ваздуху и мреже аутоматских мерних станица.

Локације мерних станица и/или мерних места у државној мрежи, њихов број и распоред, као и загађујуће материје које се прате на појединим мерним станицама и/или мерним местима у државној мрежи дате су у Табелама 1-5 .

Мерна места у мрежи урбаних станица за мерење нивоа загађујућих материја у ваздуху дата су у Табели 6.

Загађујуће материје наведене у табелама 1-5 мере се континуално на фиксним мерним местима, у складу са прописом којим се уређују услови за мониторинг и захтеви квалитета ваздуха.

Загађујуће материје на мерним местима у мрежи урбаних станица за мерење нивоа загађујућих материја у ваздуху датим у Табели 6. мере се по динамици мерења датом у Табели 7.

Изрази и скраћенице које се користе у овом Програму имају следеће значење:

АЗЖС – Агенција за заштиту животне средине;

АЗЖС (РХМЗ) – Станице које је преузела Агенција за заштиту животне средине од Републичког хидрометеоролошког завода, станице са мануелним методама;

ЗЗЈЗ – Завод за јавно здравље;

ГЗЈЗ – Градски завод за јавно здравље;

ИЗЈЗ – Институт за јавно здравље;

ИРМ – Институт за рударство и металургију;

СБ – Севернобачки управни округ;

СБн – Севернобанатски управни округ;

ЈБн – Јужнобанатски управни округ;

ЗБ – Западнобачки управни округ;

ЈБ – Јужнобачки управни округ;

СР – Сремски управни округ;

ГБг – Град Београд

МЧ – Мачвански управни округ;

КО – Колубарски управни округ;

ПД – Подунавски управни округ;

БР – Браничевски управни округ;

ШУ – Шумадијски управни округ;

ПО – Поморавски управни округ;

Б – Борски управни округ;

ЗА – Зајечарски управни округ;

З – Златиборски управни округ;

МО – Моравички управни округ;

РШ – Рашки управни округ;

РС – Расински управни округ;

НИ – Нишавски управни округ;

ПИ – Пиротски управни округ;

ЈА – Јабланички управни округ;

ПЧ – Пчињски управни округ;

КМ – Косовскомитровачки управни округ;

$\varphi(N)$ – северна географска ширина;

$\lambda(E)$ – источна географска дужина;

$H(m)$ – надморска висина;

Тип станице:

Г – градски;

ПГ – приградски;

И – индустријски;

С – саобраћајни;

Р – рурални;

ЕМЕР – (European Monitoring and Evaluation Programme) је Програм сарадње за праћење и процену преноса загађујућих материја у ваздуху на велике удаљености у Европи

TSP – укупне суспендоване честице;

*TSP – укупне суспендоване честице са анализом тешких метала (олово(Pb), кадмијум(Cd), арсен(As), никл(Ni), жива(Hg));

УТМ – укупне таложне материје;

*УТМ – укупне таложне материје са анализом тешких метала (олово(Pb), кадмијум(Cd), цинк(Zn));

VOC – лако испарљива органска једињења (C2-C6);

BTEX – бензен, толуен и ксилен;

PAH – полициклични ароматични угљоводоници;

TM – тешки метали у падавинама (кадмијум(Cd), олово(Pb), никл(Ni), бакар(Cu), хром(Cr), арсен(As), цинк(Zn));

VOP – лако испарљива органска једињења (C2-C12);

TRS – тотални редуковани сумпор;

WPS – узоркивач падавина;

ХАП – хемијска анализа падавина;

HJ – неорганска једињења са филтерпакова;

ХСЧ – укупна масена концентрација честица PM2.5 и концентрација одговарајућих једињења у њима (SO42-, NO3-, NH4+, Na+, K+, Ca2+, Mg2+, Cl-, елементарни и органски угљеник);

PM TM – тешки метали у суспендованим честицама (олово(Pb), кадмијум(Cd), арсен(As), никл(Ni), жива(Hg));

PM PAH – полициклични ароматични угљоводоници у суспендованим честицама.

Табела 1. Мерне станице и/или мерна места за мерење регионалног и прекограничног атмосферског преноса загађујућих материја у ваздуху и аероседиментима у оквиру међународних обавеза

Ред бр.	Задавачи институциј	Локација	Управни округ	φ (N) λ (E)	H (m)	Тип	Загађујуће материје																			
							Узороци ваздуха														Узороци седимента					
							SO ₂	NO _x /NO ₂ /NO _x	PM ₁₀	PM _{2.5}	O ₃	BTX	CO	H ₂	XAP	VOC	TM	UTM	TSP	VOP	TRS	NH ₃	WPS	PM _{TM}	PM _{PAH}	VOC
1.	АЗЖС	Кавачки мост	ИИ	45,4040 21,9475	813	ЕМЕР	SO ₂	NO _x /NO ₂ /NO _x	PM ₁₀	PM _{2.5}	O ₃	BTX	CO	H ₂	XAP	VOC	TM	UTM	TSP	VOP	TRS	NH ₃	WPS	PM _{TM}	PM _{PAH}	VOC

Табела 2. Мерне станице и/или мерна места за мерење квалитета ваздуха у насељима, индустријским и ненасељеним подручјима

Ред бр.	Задавачи институциј	Локација	Управни округ	φ (N) λ (E)	H (m)	Тип	Загађујуће материје																					
							Узороци ваздуха														Узороци седимента							
							SO ₂	NO _x /NO ₂ /NO _x	PM ₁₀	PM _{2.5}	O ₃	BTX	CO	Чад	XAP	VOC	TM	UTM	TSP	H ₂	TRS	NH ₃	WPS	PM _{TM}	PM _{PAH}	VOC		
1.	АЗЖС	Кисево_1	СБи	45,8214 20,4539	77	Г/И	SO ₂	NO ₂				CO																
2.	АЗЖС	Београд-Центар	ББ	45,2084 19,7214	107	Г/И	SO ₂	NO ₂	PM ₁₀				CO															
3.	АЗЖС	Нови Сад-Липица	ББ	45,2386 19,8353	80	Г	SO ₂	NO ₂					CO															
4.	АЗЖС	Сремски Митровица_1	СР	44,9717 19,8137	79	Г	SO ₂	NO ₂					CO												PM _{TM}			
5.	АЗЖС	Панчево-Сопара	ББ	44,8660 20,6430	75	Г/И	SO ₂	NO ₂				BTX	CO			VOC						TRS	NH ₃					
6.	ЗЗП ПИ	Панчево_1	ББ	44,8680 20,6530	77	Г	SO ₂	NO ₂				BTX		Чад					*УТМ									
7.	ЗЗП ПИ	Панчево_2	ББ	44,8592 20,6590	77	П/И/С	SO ₂	NO ₂				BTX		Чад					*УТМ									
8.	ЗЗП ПИ	Панчево_3	ББ	44,8639 20,6667	77	Г													*ТСП						PM _{TM}			
9.	АЗЖС	Београд-Стари град	ББ	44,8220 20,4584	101	Г	SO ₂	NO ₂	PM ₁₀	PM _{2.5}	O ₃	BTX	CO			VOC								PM _{TM}	PM _{PAH}			
10.	АЗЖС	Београд-Нови	ББ	44,8043 20,3996	74	Г	SO ₂	NO ₂	PM ₁₀	PM _{2.5}	O ₃	BTX	CO			VOC									PM _{TM}	PM _{PAH}		

Ред бр.	Задавачи институциј	Локација	Управни округ	φ (N) λ (E)	H (m)	Тип	Загађујуће материје																					
							Узороци ваздуха														Узороци седимента							
							SO ₂	NO _x /NO ₂ /NO _x	PM ₁₀	PM _{2.5}	O ₃	BTX	CO	Чад	XAP	VOC	TM	UTM	TSP	H ₂	TRS	NH ₃	WPS	PM _{TM}	PM _{PAH}	VOC		
		Београд																								PM _{PAH}		
11.	АЗЖС	Београд-Врњач_1	ББ	44,7970 20,4755	141	Г	SO ₂	NO ₂			O ₃		CO										WPS	PM _{TM}	PM _{PAH}	VOC		
12.	АЗЖС (РХМЗ)	Београд-Зелено брво_1	ББ	44,7800 20,8700	243	ПГ	SO ₂	NO _x /NO ₂ /NO _x	PM ₁₀	PM _{2.5}	O ₃	BTX	CO		XAP		TM											
13.	АЗЖС	Београд-Зелено брво_2	ББ	44,7865 20,5217	243	ПГ	SO ₂	NO ₂	PM ₁₀	PM _{2.5}	O ₃	BTX	CO															
14.	АЗЖС	Обреновац-Деловни центар	ББ	44,6368 20,0416	77	Г/И	SO ₂	NO ₂					CO												PM _{TM}	PM _{PAH}		
15.	ГЗЗП БИ	Обреновац_1	ББ	44,6684 20,1981	74	И	SO ₂	NO ₂	PM ₁₀					Чад				*УТМ										
16.	АЗЖС	Шабац	МЧ	44,7496 19,6938	80	Г/И	SO ₂	NO ₂					CO									TRS	NH ₃					VOC
17.	ЗЗП ША	Шабац_1	МЧ	44,5354 20,0763	78	И	SO ₂	NO ₂						Чад				*УТМ										
18.	ЗЗП ША	Шабац_2	МЧ	44,7508 19,6905	78	И			PM ₁₀	PM _{2.5}																		
19.	АЗЖС	Лешница	МЧ	44,5307 19,2151	148	ПГ	SO ₂	NO ₂					CO															
20.	ЗЗП ПО	Смедерев_1	ПД	44,5760 20,7923	81	Г	SO ₂	NO ₂						Чад				*УТМ										
21.	АЗЖС	Смедерев-Царина	ПД	44,6525 20,9314	145	Г/И	SO ₂	NO ₂					CO												PM _{TM}			
22.	АЗЖС	Смедерев-Радинци	ПД	44,6187 20,9688	82	Г/И	SO ₂	NO ₂	PM ₁₀	PM _{2.5}			CO												PM _{TM}			
23.	АЗЖС	Смедерев-Раза	ПД	44,5936 20,9713	83	Г/И	SO ₂	NO ₂	PM ₁₀	PM _{2.5}			CO															
24.	АЗЖС	Костољци	БР	44,7178 21,1735	75	Г/И	SO ₂	NO ₂					CO												PM _{TM}	PM _{PAH}		
25.	ЗЗП ПО	Костољци_1	БР	44,7175 21,1735	147	Г/И	SO ₂	NO ₂						Чад				*УТМ										

Табела 6. Мерна места у мрежи урбаних станица за мерење нивоа загађујућих материја у ваздуху

Ред. бр.	Град	Мерно место	Адреса
1.	Панчево	Панчево_1	ГЗЗЗ, ул. Пастерова бр. 2
2.	Панчево	Панчево_2	Ватрогасни дом, ул. Жарка Зрењанина бр. 96
3.	Панчево	Панчево_3	Ул. Милутина Бојића бб
4.	Београд	Обреновац_1	ОШ „Јефимија“, ул. Марка Милановића бр. 3
5.	Београд	Београд_1	Булевар Деспота Стефана
6.	Београд	Београд_2	Омладинских бригада бр. 104
7.	Београд	Београд_3	Трг Димитрија Туцовића „Славија“
8.	Шабац	Шабац_1	Ватрогасни дом, ул. Поп Лукина
9.	Шабац	Шабац_2	ЗЗЗ, ул. Јована Цвијића бр. 1
10.	Пожаревац	Смедерево_1	Гимназија, Смедерево
11.	Пожаревац	Костолац_1	Месна заједница
12.	Ваљево	Ваљево_1	Обданиште „Звончић“, ул. Владе Даниловића бр. 9
13.	Крагујевац	Крагујевац_1	ИЗЗ ул. Николе Пашића
14.	Ђуприја	Јагодина_1	Општина, ул. Краља Петра I бр. 6
15.	Ђуприја	Ђуприја_1	ЗЗЗ Поморавље, ул. Миодрага Новаковића бр. 78
16.	Бор	Бор_1	Градски парк
17.	Бор	Бор_2	Институт, ул. Зелени булевар бр. 33
18.	Зајечар	Зајечар_1	Електротимок, ул. Генерала Гамбете бр. 84
19.	Ужице	Ужице_1	ПИО Ужице, ул. Омладинских бригада бр. 22
20.	Ужице	Прибој_1	Дечији вртић Прибој, ул. Пионирска бр. 2
21.	Чачак	Чачак_1	„Путеви“, ул. 600 бр.2
22.	Краљево	Краљево_1	ЗЗЗ, ул. С. Пенезића бр. 16
23.	Краљево	Краљево_2	Пљакин шанац, Трг Војске бб
24.	Крушевац	Крушевац_1	Бивоље, ул. Мићуна Павловића бр. 23
25.	Крушевац	Крушевац_2	Трг Младих, Косанчићева бр. 36
26.	Ниш	Ниш_1	Трг књигење Љубице
27.	Ниш	Ниш_2	МК „Божидар Ације“, Булевар Немањића бр. 26
28.	Ниш	Ниш_3	Булевар др Зорана Ђинђића 50
29.	Пирот	Пирот_1	Ул. Николе Пашића бр. 213
30.	Лесковац	Лесковац_1	Летекс-Дунав центар, ул. Димитрија Туцовића бб
31.	Врање	Врање_1	ЗЗЗ, ул. Јована Јанковића Лунге бр. 1
32.	Косовска Митровица	Косовска Митровица_1	Анри Динана бб
33.	Косовска Митровица	Звечан_1	ОШ „Вук Караџић“
34.	Косовска Митровица	Косовска Митровица_2	Дечије обданиште Косовска Митровица
35.	Косовска Митровица	Косовска Митровица_3	Електродистрибуција Косовска Митровица

Табела 7. Динамика мерења у мрежи урбаних станица за мерење нивоа загађујућих материја у ваздуху

ЗАГАЂУЈУЋЕ МАТЕРИЈЕ	ДИНАМИКА
SO ₂ , NO _x , O ₃ , CO, VOP, TRS, чађ	365 дана
PM ₁₀ , PM _{2.5} , ВТХ, VOC, PM ТМ, PM PAH, NH ₃ , TSP	56 дана (осам недеља равномерно распоређених у току једне године)
УТМ	12 пута (једном месечно у току једне године)